

Riktlinjer för förskrivning av dosexpedition

Riktlinjerna vänder sig till förskrivare i Västra Götalandsregionen samt kommunal hälso- och sjukvårdspersonal

Dosexpedition är ett alternativ till den traditionella läkemedelshandlingen för personer med **regelbunden och stabil medicinering** men som inte kan klara sin läkemedelshandling själv t ex på grund av fysiska och /eller psykiska hinder.

Kriterier för dosexpedition

- ▶ Patienten behöver hjälp med att hantera sina läkemedel.
- ▶ Patienten skall ha stabil medicinering.

Förutsättning för att få dosexpedierade läkemedel är att:

- ▶ dosexpedition beslutas av förskrivande läkare i samråd med patient/ kontaktperson
- ▶ kontaktperson anges på dosreceptet
- ▶ ansvarig förskrivare eller tjänsteställe med ansvar för dosexpedition måste anges (Patientens ordinarie läkare/ mottagning)

Observera!

- ▶ Boendeformen får inte styra om en patient ska ha dosexpedition eller ej.
- ▶ Antalet läkemedel styr inte insättning av dosexpedition.

Allmänt

Vem får ordinera?

Samma regler gäller som vid övrig receptförskrivning. Ordinationer kan göras av läkare, tandläkare, tandhygienist och sjuksköterska med förskrivningsrätt.

Apotekets ansvar

Dosapoteket ansvarar för sedvanlig farmaceutisk och författningsmässig kontroll av varje ordination.

- ▶ dispensering och kontroll mot dosrecept
- ▶ leverans av dispenserade läkemedel och övriga, av patienten behövda läkemedel till lokalt apotek alternativt direkt till kund

- ▶ nytt dosrecept levereras alltid tillsammans med läkemedel vid förändring av ordination till patient och läkare/vårdande enhet
- ▶ patient/kontaktperson får nödvändig information för att kunna använda läkemedel på rätt sätt
- ▶ förskrivare och patient/kontaktperson får information om dosexpeditionssystemet

Dosrecept

Dosreceptet är en av Läkemedelsverket fastställd receptblankett för ordination av dosexpedition. Dosreceptet kan användas för att ordinera alla läkemedel, hjälpmedel (inom läkemedelsförmånen) och CE märkta varor (fastställt sortiment som ersätts av VGR). Dosreceptet är som recepthandling giltigt 1 år om förskrivaren ej angivit kortare tid. Den senaste versionen av dosreceptet sänds alltid ut till läkaren, patient/kontaktperson och vårdande enhet i samband med ordinationsändring om ej annat är överenskommet. I kommunal hälso- och sjukvård är dosreceptet en del av omvårdnadsjournalen och hanteringen följer de riktlinjer som finns i verksamheterna.

Patientens aktuella dosrecept kan vid behov beställas via fax från valfritt apotek eller tas fram via E-dos. Anvisning för hur man fyller i dosreceptet finns i vårdgivarstödet på Läkemedels-enhetens hemsida www.vgregion.se/lakemedel och i Läkemedelsboken. Vårdgivarstödet kan också nås från Janus fönster i journalsystemen.

E-dos

E-dos är en webbapplikation för dosexpedition som möjliggör en tvåvägskommunikation mellan vård och apotek. Användare är förskrivare, sjuksköterska och farmaceut. För att ordinera i e-dos krävs en behörighet. Observera att endast läkare och sjuksköterskor med förskrivningsrätt (som har förskrivarkod) kan ordinera läkemedel samt kostnadsfria förbrukningsartiklar i e-dos. För information om e-dos och behörighet se vårdgivarstödet på Läkemedels-enhetens hemsida www.vgregion.se/lakemedel. Vårdgivarstödet kan också nås

från Janus fönster i journalsystemen.

Samtliga registrerade användare har alltid tillgång till senaste versionen av dosreceptet. Genom att använda e-dos kan man öka säkerheten och underlätta det administrativa arbetet kring dosexpedition.

Kontaktperson

När patienten har dosexpedition skall en kontaktperson fungera som patientens ombud gentemot vården och apoteket. På dosreceptet måste kontaktpersonens namn, adress och telefonnummer anges. När patienten själv och/eller med stöd av närstående ansvarar för sin läkemedelshandling (egenvård) så är patienten själv/närstående kontaktperson.

I de fall patienten själv klarar ovanstående kontakter skall förskrivaren ange **patientens namn** som kontaktperson på dosreceptet.

Ansvar för läkemedelshandling kan helt eller delvis övertas av ansvarig sjuksköterska i hemsjukvård eller särskilt boende. Detta övertagande sker i samråd mellan behandlande läkare, patient och ansvarig sjuksköterska. När patienten får sina läkemedel ordinerade via dosexpedition blir sjuksköterskan i dessa fall patientens kontaktperson gentemot vården och apoteket.

Dossortiment

Aktuell sortimentslista gällande det gemensamma dispenserbara läkemedelssortimentet i VGR och information om sortimentsförändringar finns på www.vgregion.se/lakemedel och i förskrivarstödet Janus VGR webb. Sortimentet fastställs gemensamt mellan VGR (Regionala Läkemedelsrådet) och apoteket. MAS informeras om sortimentsförändringar direkt av dosapoteket via e-mail för vidarebefordran till kommunal hälso- och sjukvårdspersonal.

Använd E-dos. Då har du alltid tillgång till aktuellt dosrecept och dossortiment.

Forts. nästa sida →

→ Betalning

Samma regler gäller för dosexpeditions-kunder som för alla andra receptkunder när det gäller betalning av läkemedel. För information om betalningssystem se www.apoteket.se.

Avvikelse

Alla fel som berör ordinationer, innehåll-let i påsar/brickor, originalförpackningar, läkemedelsnära förbrukningsartiklar och leveranser rapporteras till det ansvariga dosapoteket. Avvikelse skall rapporteras enligt lokalt fastställda rutiner.

Nyinsättning av dosexpedition

Förskrivarens ansvar

- att kriterierna för dosexpedition är uppfyllda
- att ordination sker på dosrecept/E-dos
- att bedöma om sjuksköterska skall ta över ansvaret för läkemedelshandlingen och informera berörda
- att sjukhusläkare som lämnar över ansvaret till primärvården eller annan mottagande läkare, gör detta via remiss eller samordnad vårdplanering
- dosexpedition kan startas i samverkan mellan olika specialister enligt lokal överenskommelse
- att muntlig och skriftlig information om dosexpedition ges till patienten/kontakt person. Informationsbroschyr kan hämtas på Läkemedelsenhets hemsida www.vgregion.se/lakemedel. Hemsidan nås också från Janus fönster i journalsystemen.

Förnyelse /ordinationensändring

Patienten/ kontaktpersonen skall i god tid, precis som för vanliga recept kontakta sjukvården för att dosreceptet ska förnyas.

Förskrivarens ansvar

- att regelbundet ompröva medicineringen,

med hänsyn till det medicinska behovet

- att regelbundet ompröva behovet av dosexpedition
- att kontrollera att uppgifterna om ansvarig förskrivare/vårdande enhet är korrekta och eventuellt justera dessa
- att förnya/ändra de läkemedel som man har kompetens att förskriva och för vilka det medicinska ansvaret övertagits. Den sist ordinerande läkaren måste ta hänsyn till helheten beträffande medicineringen. För läkemedel som fordrar specialistkompetens skall patienten/kontaktpersonen hänvisas till specialist
- att sjukhusläkare som lämnar över ansvaret till primärvården eller annan mottagande läkare, aviserar ordinationsändring via remiss eller samordnad vårdplanering

Apotekets ansvar

- att **tre månader** innan den äldsta ordinationen på dosreceptet upphör att gälla skicka meddelande till patienten/ kontaktpersonen om att det är dags att kontakta läkare för förnyelse av ordinationen
- att skicka ut en ny påminnelse när **en månad** återstår av ordinationens giltighet
- att med **sista leveransen** meddela att inga ytterligare leveranser kommer att ske av de läkemedel vars giltighet upphört om inte patienten förnyar sitt dosrecept

Observera!

Det behövs en aktiv begäran från patient/kontaktperson om förnyelse av läkemedelslistan minst en gång per år i samband med ett läkarbesök.

Akut ordination

Förskrivaren tar ställning till hur snabbt ordinationen behöver verkställas och markerar detta på dosreceptet eller som bifogat

meddelande via e-dos. För en akut ordinationsändring är leddtiden 8 arbetstimmar + ev. transporttid. Det finns dagliga leveranser från samtliga dosapotek till alla apotek i dess upptagsområde. Beroende på tidpunkt för leverans från dosapoteket nås apoteken samma dag alternativt dagen efter. Vanligt recept kan användas i undantagsfall till en patient med dosexpedition. Det kan bli aktuellt vid akut läkarbesök, om dosreceptet inte finns tillgängligt.

Observera!

Kontrollera alltid vid akutordination om läkemedlet finns tillgängligt i akutläkemedelsförrådet.

SAMVERKANSGRUPPEN FÖR LÄKEMEDEL
MELLAN APOTEK – KOMMUN – VÄSTRA GÖTALANDSREGIONEN.

För Apoteket AB

Björn Johnsson, kundansvarig
Anna Lundberg, områdeschef dosenheten

Kommunerna

Marie Elm, dsk Borås
Dan Gustavsson, VästKom
Maud Hagelberg, MAS Uddevalla
Annica Hedström Svensson, MAS Bergsjön
Gun Pettersson, MAS Tjörn
Ann-Cathrine Uhrbom, MAS Töreboda

VGR

Christina Edward, Läkemedelsenheten
Hans Ekman, Läkemedelsenheten
Carolina Jansson, E-dos ansvarig
Per Hellke, Primärvården Göteborg
Lars Klintberg, SU/Mölndal
Sten Landahl, SU

Adresser

Dosapoteket Borås

Björkängen, Klinikvägen 42,
504 57 BORÅS
Tfn 033-44 72 50 (förskrivare),
033-44 72 60 (förfrågning)
Fax 033-44 72 59

Dosapoteket Göteborg

Bratrice Lesslies gata 4B,
421 31 VÄSTRA FRÖLUNDA
Tfn 031-734 26 00 (dosexp),
Fax 033-734 26 10

Dosapoteket Vänersborg

Vänerparken 1,
462 35 VÄNERSBORG
Tfn 0521-27 56 80 (dosexp),
Fax 0521-27 56 85

Mer information hittar du under rubriken vårdgivarstöd på Läkemedelsenheten i Västra Götalandsregionens hemsida www.vgregion.se/lakemedel.